

A muzeális állománnyal rendelkező könyvtárak harmadik találkozója Budapesten

Május 28-án tíz órakor kezdődött a muzeális gyűjtemények könyvtárosainak harmadik találkozója az Országos Széchényi Könyvtár hatodik emeleti előadótermében. A konferenciát az MTA Művelődéstörténeti Bizottságának könyvtörténeti munkabizottsága, az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója közösen rendezte.

A közel félszáz résztvevő még a konferencia megkezdése előtt könyvbemutatót hallgatott meg; az ott ismertetett művek szervesen kapcsolódtak az alkalomhoz és a témához is. *Monok István*, a nemzeti könyvtár főigazgatója a kétszázadik évfordulóra készült kiadvány első kötetét, Somkuti Gabriella *Az Országos Széchényi Könyvtár története 1802-1918* című munkáját méltatta először. (A XX. századi történettel foglalkozó második rész szeptemberben fog megjelenni.) Ezután két fontos hasonmás-kiadványra hívta fel a figyelmet, amelyek a Balassi Kiadó, az MTA Irodalomtudományi Intézete és az OSZK közös kiadásában, a *Bibliotheca hungarica antiqua* sorozatban jelentek meg. Pesti Mízsér Gábor *Új Testamentum magyar nyelven* (Bécs, 1536) és Szenczi Molnár Albert *Imádságos könyvetske* (Heidelberg, 1621) című munkái már régóta keresett és nehezen hozzáférhető ritkaságok voltak. (Mindkét könyvhöz kísérőtanulmány készült. Megtudtuk azt is, hogy a protestáns bibliafordítások közül már csak a Janson-féle mű megjelenése várat magára.)

A régi könyves konferencia első előadásában a jelentős politikai és kulturális missziót betöltő Nádasdy-család könyvtáraitól szólt Monok István – *A Nádasdy-család a magyar könyvtártörténetben* című előadásában –, kiemelve a családtörténeti kutatásban mutatkozó hátralék feldolgozásának szükségességét. Ismertette a család

fontosabb könyvtárait (Léka vára, Sárvár, Pottendorf, Felsőlendva, Nádasdladány) és a gyűjtemények nagyságát, sorsát, valamint a kutatásra váró részletkérdéseket is. (Itt említjük meg, hogy a Nádasdy-család képviselője – aki egyben a most tízesztendő Nádasdy-alapítvány elnöke – is részt vett a konferencián, s a hallgatóság soraiban láthattuk többek közt Kulcsár Pétert, a könyvtörténeti munkabizottság vezetőjét és Bitskey István professzort is.)

Szőkefalvi Nagy Erzsébet (Somogyi-könyvtár) *Az őrök felelőssége* címmel a régi könyvek és dokumentumok sajátos megőrzési gondjairól beszélt. Képekkel gazdagon illusztrált előadását a XIV. század híres bibliofiljének, Richard de Burynek intelmeire és útmutatásaira fűzte fel, amely útmutatások az elmúlt hétszáz év alatt sem veszítettek aktualitásukból. Mondanivalójának lényeges eleme az volt, hogy a közművelődési könyvtárak muzeális értékeit nem vagy nem könnyen lehet védetté nyilvánítani, továbbá hogy az állományvédelemre és restaurálásra (netán digitalizálásra) végképp nem futja a költségvetésből, pedig erre is nagy szükség lenne. Az olvasók „brutális” olvasási módja pedig – az idő és a napfény mellett – igencsak árt a régi dokumentumoknak. Itt is nagy szerepe van tehát az emberi tényezőnek, elsősorban az „örzöknek”, és felhívta a figyelmet arra is, hogy a felsőoktatásban ezekkel a speciális kérdésekkel is részletesen foglalkozni kellene.

A szünet után *Dudás Anikó* (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Könyvtára) *A könyvtári névírás rejtelmek. Ókori és középkori személyek* címmel azokról a tapasztalatokról és tevékenységekről számolt be, amelyeket a könyvtár sajátos anyagából adódóan a szerzői névalakok meghatározásában végeztek, főként az ISO 1997. évi előírásainak és a nagyobb európai könyvtárak – elsősorban a vatikáni könyvtár – gyakorlatának felhasználásával, hiszen igen sok mű található többféle kiadásban görög, latin és arab szerzőktől. Az elkészült házi szabályzat első részét a bemutató során a hálózaton demonstrálta. (A könyvtár címén azóta sem sikerült ezt megtalálni.)

nunk: <http://utinlib.btk.ppke.hu/tin-bin/tinweb.cgi>.)

Bakonyi Géza (OSZK) *Régi könyves weblet* címmel a *Bibliotheca Eruditionis* nevű, Java-programozási eszközök felhasználó adatbázist ismertette, amely összetett, kutatók számára készült *szakértői rendszer*, majd példákkal illusztrálta azokat a keresési lehetőségeket és stratégiákat, amelyekkel a rendszer a hozzáértők számára többféle megközelítési módot tesz lehetővé; a SZERZŐK, POSSESSOROK, AZ INVENTÁRIUM, a PUBLIKÁCIÓ, a TÉTEL és a SZAKIRODALOM menüpontból egyaránt elindítható a komplex keresés. (Lásd részletesebben a <http://www.eruditio.hu:8998/> címen). Az adatbázis, amely folyamatosan bővül és gazdagodik, már augusztustól korlátozottan nyilvános lesz: az ingyenes jelszót a regisztráció után bocsátja az érdeklődők rendelkezésére az OSZK.

Az utolsó prezentáció során *Kokas Károly* (Szegedi Tudományegyetem Központi Könyvtára) *A Zrínyi könyvtár 3D* (három dimenziós, vagyis térhatású) *rekonstrukciója az Eruditio program keretében* címmel tartott előadást. (Az Eruditio programot lásd a <http://www.oszk.hu/ujdonsagok/> címen!) Akik tavaly is részt vettek a konferencián, emlékezhetnek még a munka kezdeti eredményeinek ismertetésére. A korhű módon kialakított virtuális térben, vagyis a számítógép képernyőjén az előadó megjelenítette a „valóságos” csáktornyai várat, benne a könyvtárszobát és a XVII. századi Zrínyi-gyűjtemény polcokon sorakozó könyveit. Ezután bárki „kinyithatja”, fellapozhatja és elolvashatja majd a teljes olvasmányanyagot címlapostul, szövegestül, hiszen nemsokára elérhető lesz a hálózaton is. (Az 1135 helyszíni fénykép alapján készített háromdimenziós megjelenítést a VRML, azaz a Virtual Reality Markup Language támogatja, ezt a vektorgrafikai megoldást – mint hallhattuk – igen jól ismerik a múzeumi szakmában.)

Az előadások után a levezető elnök, *Murányi Lajos* (MKE Társadalomtudományi Szekció) köszönte meg az előadóknak a munkát, és felhívta a figyelmet a következő évi rendezvényre: a megfelelő témával rendelkezők keressék meg minél előbb a rendezőket, és egyeztessék a jövő évi tematikát.

A konferencia végeztével Monok István főigazgató a jubileumi, *Uralkodók és corvinák* című kiállítás megtekintésére invitálta a hallgatóságot.

Az érdeklődők az előtérben elhelyezett monitorokon megtekinthették a kiállításon bemutatott anyag digitalizált változatát is. (A nyomtatott katalógus és az ezerhétszáz képfelvételt tartalmazó CD-ROM megvásárolható az OSZK-ban.)

Délután még a könyvtörténeti munkabizottság is összeült, kihasználható a szakmai találkozás adta lehetőséget, de ezen a tudósító már nem volt jelen.

Reméljük, hogy jövőre ugyanitt találkozunk a muzeális könyvgyűjtemények munkatársaival és az érdeklődőkkel. (m.l.)

Internet Librarian International London, 2002.

Negyedik alkalommal rendezték meg az Internet Librarian International konferenciát, melynek programja 2002. március 17-én a Novotel London West Szállodában workshopokkal (Searcher's Academy, Five Technologies You Need to Know, The Secret to Successful IT Project Management, Advanced Web Searching) kezdődött, majd 2002. május 18. és 20. között az Olympia konferenciaközpontban folytatódott, ahol az érdeklődők három szekcióban (Digital Reality, Webwizards' Symposium, Communities) színvonalas előadásokat hallgathattak és bemutatókat tekinthettek meg

- az *információs társadalomról és a legmodernebb információs technológiákról,*
- a *nemzeti és több országra kiterjedő digitálizációs projektekről, működő digitális gyűjteményekről, illetve könyvtárakról,*
- az *e-book szolgáltatásokról,*
- a *honlapszerkesztés és a webprogramozás új eszközeiről,*
- az *intranet hálózatok fejlesztési lehetőségeiről,*
- a *tudásmenedzsmentről,*
- az *e-learningről,*
- az *internetes keresőszolgáltatások átfogó elemzéséről, aktualizálásainak vizsgálatáról stb.*

A konferencia résztvevői a március 18-án és 19-én, ugyancsak az Olympia épületében zajló Londoni könyvvásár (London Book Fair – <http://www.lbf-virtual.com>) mellett – ahol egyébként két magyar vállalkozás, a Cartographia Kft. és a Kossuth Nyomda Rt. képviseltette magát – meg-